

**UCHWAŁA NR X/67/2024
RADY MIEJSKIEJ W ŁOCHOWIE**

z dnia 30 grudnia 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony
Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 i 1572); art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673); Rada Miejska w Łochowie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030, stanowiący załącznik do Uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała nr XVI/120/2019 z dnia 04 grudnia 2019 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020 – 2025.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Łochowa.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Łochowie

Sławomir Piotr Ryszawa

Załącznik do Uchwały Nr X/67/2024 Rady Miejskiej w Łochowie
z dnia 30 grudnia 2024 r. w sprawie uchwalenia Gminnego
Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony
Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 Gminy Łochów

Spis treści

WSTĘP	3
ROZDZIAŁ I – PODSTAWY PRAWNE	6
ROZDZIAŁ II – ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE ŁOCHÓW	7
II.1 WPROWADZENIE	7
II.2 DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ – WNIOSKI I REKOMENDACJE.....	7
II.3 STATYSTYKA DOTYCZĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ.....	11
II.4 ZASOBY INSTYTUCJONALNE.....	15
ROZDZIAŁ III – ADRESACI PROGRAMU	17
ROZDZIAŁ IV – CEL GŁÓWNY ORAZ CELE STRATEGICZNE PROGRAMU	18
IV.1 CEL GŁÓWNY.....	18
IV.2 CELE STRATEGICZNE PROGRAMU	18
ROZDZIAŁ V – ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY	24
V.1 WPROWADZENIE	24
V.2 POWOŁYWANIE I SKŁAD ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO	24
V.3 FUNKCJONOWANIE I DZIAŁALNOŚĆ ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO.....	25
V.4 ZADANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO	26
V.5 GRUPY DIAGNOSTYCZNO-POMOCOWE	27
V.6 SKIEROWANIE OSOBY STOSUJĄCEJ PRZEMOC DO UCZESTNICTWA W PROGRAMACH POMOCOWYCH.....	30
ROZDZIAŁ VI – REALIZACJA PROGRAMU I FINANSOWANIE	32
ROZDZIAŁ VII – PROGNOZA ZMIAN	33
ROZDZIAŁ VIII – MONITORING I EWALUACJA	34
ZAKOŃCZENIE	35
SPIS TABEL	36

Wstęp

Zjawisko przemocy domowej jest definiowane przez art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Należy zaznaczyć, że ustawa ta została gruntownie znowelizowana w 2023 r. (ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw), włącznie z samą nazwą tego aktu prawnego. Dotychczasowe pojęcie „przemocy w rodzinie” zostało zastąpione przez „przemoc domową”. Dodatkowo, rozszerzono zakres zadań podmiotów, które tworzą cały system przeciwdziałania przemocy domowej (szczególnie w obszarze zadań gmin). Wspomniana definicja przemocy domowej charakteryzuje ją jako: *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Można wyróżnić kilka rodzajów przemocy:

- przemoc fizyczną, polegającą na użyciu siły fizycznej w celu wyrządzenia krzywdy drugiej osobie,
- przemoc psychiczną, mającą na celu kontrolowanie, zastraszanie, poniżanie lub manipulowanie emocjami osoby drugiej osoby,
- przemoc seksualną, obejmującą działania seksualne narzucane komuś wbrew jego woli,
- przemoc ekonomiczną, polegającą na kontrolowaniu finansów w sposób, który ogranicza wolność i zdolność do samodzielnego funkcjonowania drugiej osoby,
- zaniedbywanie, polegające na systematycznym niepodejmowaniu działań, które są niezbędne do zaspokojenia podstawowych potrzeb osoby zależnej, np. dziecka, osoby starszej czy osoby z niepełnosprawnością.

Osoby mogą być uwikłane w przemoc w trzech niezależnych lub mocno powiązanych, a nawet nakładających się rolach:

- osoby doznającej przemocy;
- osoby obserwującej przemoc;
- osoby stosującej przemoc.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej wymienia następujące osoby doznające przemocy domowej:

- małżonek, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- osoby pozostające w stosunku przysposobienia i ich małżonkowie oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- małoletni, wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Zgodnie z wspomnianą ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej (art. 6 ust.2), do zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;

3. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Niniejszy Program dedykowany jest mieszkańcom gminy Łochów, w szczególności:

1. rodzinom i osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy domowej,
2. rodzinom i osobom zagrożonym zjawiskiem przemocy domowej,
3. świadkom przemocy domowej,
4. osobom stosującym przemoc.

Rozdział I – Podstawy prawne

Podstawę prawną opracowania niniejszego Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 Gminy Łochów (dalej jako: Program) stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673), a także następujące akty prawne:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997r., Nr 78, poz. 483 ze zm.);
2. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 17);
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Postępowania Karnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 37 ze zm.);
4. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2809 ze zm.);
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.);
6. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.);
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1939);
9. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1491);
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870).

Dokument jest również zgodny z Konwencją Stambulską – Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011 r. – ratyfikowana przez rząd polski w 2015 r., a także Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Niniejszy Program uwzględnia także wytyczne zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Łochów na lata 2016-2022 z perspektywą do 2027 (przyjętej Uchwałą XXV/159/2016 Rady Miejskiej w Łochowie z dnia 27 kwietnia 2016 r.) oraz Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łochów na lata 2022-2028 (przyjętej Uchwałą LII/359/2022 Rady Miejskiej w Łochowie z dnia 29 czerwca 2022 r.).

Rozdział II – Analiza zjawiska przemocy domowej w gminie Łochów

II.1 Wprowadzenie

Gmina Łochów to gmina miejsko-wiejska położona w województwie mazowieckim, w powiecie węgrowskim. Sąsiaduje z gminami: Brańszczyk, Jadów, Korytnica, Sadowne, Stoczek i Wyszaków.

Gmina Łochów w 2023 roku liczyła 17 357 mieszkańców, z czego 50,6% stanowiły kobiety, a 49,4% - mężczyźni. Liczba ludności w gminie w ostatnich latach notowała trend spadkowy.

Tabela 1 Liczba ludności w gminie Łochów w podziale na płeć w latach 2021-2023

Grupa wiekowa	2021	2022	2023
Ogółem	17 504	17 438	17 357
Kobiety	8 849	8 828	8 783
Mężczyźni	8 655	8 610	8 574

Źródło: Urząd Miejski w Łochowie.

W ramach analizy zjawiska przemocy w gminie Łochów przedstawiono wybrane wnioski oraz rekomendacje z przeprowadzonych badań ankietowych, których efektem jest Diagnoza Problemów Społecznych na terenie gminy Łochów. Kolejno, przedstawiono dane statystyczne dotyczące ujawnionych faktów przemocy domowej (zaznaczyć trzeba, że dane te z pewnością nie obrazują w całości skali problemu przemocy). Na koniec, powyższe informacje uzupełniono o przedstawienie posiadanych zasobów.

II.2 Diagnoza zjawiska przemocy domowej – wnioski i rekomendacje

Diagnoza zjawiska przemocy domowej została przeprowadzona wśród mieszkańców gminy Łochów na przetomie września i października 2024 roku. W badaniu łącznie udział wzięło 717 osób (108 dorosłych mieszkańców, 267 uczniów klas 4-6, 328 uczniów klas 7-8 oraz klas ponadpodstawowych, 14 przedstawicieli instytucji pomocowych). Badanie obejmowało m.in. problem przemocy.

Wnioski

Problem przemocy według dorosłych mieszkańców

- Świadomość przemocy domowej w otoczeniu: Największy odsetek respondentów (46,3%) deklaruje, że nie zna nikogo, kto doświadcza przemocy domowej, choć znaczący odsetek (37,04%) przyznał, że zna takie osoby. Pozostałe 16,67% nie miało zdania na ten temat. Wyniki te wskazują na potrzebę kontynuacji kampanii edukacyjnych i profilaktycznych w społeczności.
- Doświadczenie przemocy: 64,81% respondentów stwierdziło, że nigdy nie doświadczyło żadnej formy przemocy. Jednak 20,37% przyznało, że doświadczyło przemocy ponad rok temu, 10,19% w ostatnich 30 dniach, a 4,63% w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Wyniki te podkreślają, że chociaż przemoc nie dotyka większości społeczności, istnieje grupa osób, która w przeszłości doznała przemocy.
- Rodzaje przemocy: Wśród osób, które doświadczyły przemocy, przemoc psychiczna jest najczęstszą formą, na co wskazało 84,21% badanych. Przemoc fizyczna dotknęła 52,63% respondentów, a mobbing – 23,68%. Pojawiły się również przypadki przemocy ekonomicznej (21,05%), zaniedbania (21,05%) oraz przemocy seksualnej (7,89%).

Problem przemocy według uczniów klas 4-6

- Doświadczenie przemocy: 31,84% uczniów przyznaje, że kiedykolwiek doświadczyło przemocy, co stanowi istotny odsetek. Większość (68,16%) deklaruje, że nigdy nie była osobą doświadczającą przemocy, jednak obecność przemocy w życiu niemal jednej trzeciej uczniów wymaga interwencji. Środki prewencyjne oraz wsparcie dla uczniów, którzy doświadczyli przemocy, powinny być priorytetem, aby zmniejszyć to zjawisko.
- Rodzaj doświadczanej przemocy: Spośród uczniów, którzy doświadczyli przemocy, najczęściej wskazywaną formą była przemoc werbalna, jak zastraszanie, wyśmiewanie czy upokarzanie (51,76%), oraz przemoc fizyczna (51,76%). Mniejszy odsetek badanych (8,24%) doświadczył zaniedbania, natomiast 5,88% wskazało przemoc o charakterze niewłaściwego dotyku. Te dane sugerują, że przemoc w tej grupie wiekowej przybiera różne formy i wymaga zróżnicowanych strategii wsparcia.
- Przemoc rówieśnicza: Najczęstszym źródłem przemocy są rówieśnicy – aż 42,35% uczniów wskazało kolegów i koleżanki ze szkoły jako osoby, które przemoc sprawują. Znaczący odsetek doświadczył przemocy od rodzeństwa – 28,24% od brata i 23,53% od siostry. Dane te wskazują na silną obecność przemocy rówieśniczej, która wymaga skoncentrowanych działań edukacyjnych,

aby promować zdrowe relacje i wzajemny szacunek w środowisku szkolnym i domowym

Problem przemocy według uczniów klas 7-8 oraz klas ponadpodstawowych

- Doświadczenie przemocy: 40,24% uczniów przyznało, że doświadczyło przemocy, a najczęstszymi osobami stosującymi przemoc byli koledzy ze szkoły (47,73%) oraz znajomi/przyjaciele (34,09%). Przemoc wobec uczniów była głównie stosowana przez rówieśników, co może świadczyć o powszechności agresji w środowisku szkolnym i potrzebie wdrożenia działań prewencyjnych.
- Rodzaj przemocy: Najczęściej wskazywaną formą przemocy była przemoc fizyczna (55,3%) oraz werbalna, jak zastraszanie, przezywanie czy upokarzanie (52,27%). Mniej liczne przypadki dotyczyły przemocy związanej z zaniedbaniem (15,91%) oraz przemocy o charakterze niewłaściwego dotyku (14,39%).

Problem przemocy według pracowników instytucji pomocowych

- Występowanie: 100% respondentów potwierdza obecność przemocy domowej w społecznościach, w których pracują. Problem ten jest bardzo powszechny i wymaga skutecznych działań interwencyjnych.
- Rodzaj przemocy: Najczęściej występująca przemoc to psychiczna (85,71%) oraz fizyczna (71,43%). Przemoc ekonomiczna oraz zaniedbanie występują w 57,14% przypadków, co wskazuje na zróżnicowany charakter przemocy i potrzebę kompleksowej interwencji.
- Grupy narażone na przemoc: Kobiety są najbardziej narażoną grupą (100%), ale przemoc dotyka także nieletnich (50%) oraz osób starszych (35,71%).

Rekomendacje

Na podstawie przedstawionych wniosków, sformułowane zostały następujące rekomendacje dla gminy Łochów mające na celu skuteczne przeciwdziałanie problemowi przemocy.

Rozwój programów przeciwdziałania przemocy domowej

- Tworzenie lokalnych punktów wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wzmocnienie istniejących instytucji, które oferują pomoc psychologiczną, prawną i schronienie dla osób doznających przemocy.
- Rozszerzenie programów edukacyjnych dotyczących rozpoznawania i zgłaszania przemocy domowej, a także szkoleń dla nauczycieli, pracowników socjalnych i służb medycznych w zakresie identyfikacji osób doznających przemocy.

Wprowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania cyberprzemocy:

- Promowanie kampanii społecznych na temat cyberprzemocy, skierowanych do wszystkich grup wiekowych, aby zwiększyć świadomość o tym zjawisku i jego skutkach.
- Utworzenie specjalnych programów wsparcia dla osób doznających cyberprzemocy, w tym dostęp do poradnictwa psychologicznego oraz prawnego.
- Szkolenia dla nauczycieli i rodziców, aby mogli skutecznie rozpoznawać oznaki cyberprzemocy i wiedzieli, jak reagować w przypadku jej wystąpienia.

Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy

- Organizowanie szkoleń dla nauczycieli, uczniów i rodziców dotyczących rozpoznawania oznak przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy, a także skutecznych sposobów przeciwdziałania.
- Stworzenie łatwo dostępnych kanałów wsparcia dla osób doznających przemocy, np. anonimowe infolinie lub platformy internetowe, gdzie uczniowie mogą zgłaszać przemoc bez obaw przed odwetem.
- Wdrażanie programów, które promują zdrowe relacje między uczniami, np. warsztaty dotyczące rozwiązywania konfliktów, empatii i współpracy.

Zwiększenie dostępności wsparcia dla uczniów

- Zwiększenie liczby dostępnych konsultacji z psychologami i doradcami w szkołach, aby uczniowie mieli dostęp do profesjonalnej pomocy w razie potrzeby.
- Wprowadzenie regularnych, anonimowych ankiet, które pozwolą uczniom na zgłaszanie problemów bez obaw o konsekwencje, co ułatwi monitorowanie skali problemów i umożliwi szybką reakcję.

Zacieśnienie współpracy z lokalnymi społecznościami i organizacjami pozarządowymi

- Finansowanie programów profilaktycznych realizowanych przez organizacje pozarządowe, które już mają doświadczenie w tych obszarach.
- Wspieranie inicjatyw społecznych, takich jak grupy wsparcia, warsztaty edukacyjne, kampanie informacyjne oraz inne formy działania na rzecz zdrowia publicznego.

II.3 Statystyka dotycząca przemocy domowej

Dane na temat procedury „Niebieskie Karty”, dedykowanej przemocy domowej, to jedne z bardziej wiarygodnych statystyk obrazujących skalę tego zjawiska w danej jednostce. W gminie Łochów w latach 2021-2023 odnotowano w ramach tej procedury 113 osób stosujących przemoc domową (w większości mężczyzn) oraz 114 osób doznających przemocy domowej (w większości kobiet).

Tabela 2 Dane na temat procedury „Niebieskie Karty” w gminie Łochów w latach 2021-2023

Kategoria	Podkategoria	2021-2023
Liczba osób stosujących przemoc	Ogółem	113
	Kobiety	10
	Mężczyźni	103
Liczba osób doznających przemocy	Ogółem	114
	Kobiety	98
	Mężczyźni	11
	Dzieci	5
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	Kart C	61
	Kart D	61

Źródło: Urząd Miejski w Łochowie.

Procedurę „Niebieskie Karty” najczęściej wszczyna Policja. W kilku przypadkach rocznie wszczynana jest ona przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej, oświaty czy ochrony zdrowia.

Tabela 3 Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” z podziałem na podmiot wszczynający w gminie Łochów w latach 2022-2023

Kategoria	2022	2023
Policja	36	28
Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	2	1
Oświata	0	2
Ochrona zdrowia	0	1
OGÓŁEM	38	32

Źródło: Sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

Przemoc domowa w gminie Łochów najczęściej przyjmuje formy przemocy psychicznej.

Tabela 4 Liczba rodzin, w których wystąpiły poszczególne formy przemocy domowej w gminie Łochów w latach 2021-2023

Kategoria	2021	2022	2023
przemoc psychiczna	66	33	35
przemoc fizyczna	12	15	17
przemoc seksualna	0	0	0

Źródło: Urząd Miejski w Łochowie.

Poniżej – dane Policji na temat jej działalności w obszarze przemocy domowej w gminie Łochów. W latach 2021-2024 (do września) liczba interwencji dotyczących przemocy domowej w gminie przekroczyła 1 000. Kilkadziesiąt osób rocznie jest zatrzymywanych w związku ze stosowaniem przemocy domowej (zwykle mężczyzn). Jak wskazano, większość osób dopuszczających się przemocy domowej znajdowała się w stanie po użyciu alkoholu, bądź w stanie nietrzeźwości.

Tabela 5 Dane na temat działalności Policji w obszarze przemocy domowej w gminie Łochów w latach 2021-2023

Kategoria	2021	2022	2023	2024 (do września)
Sporządzone „Niebieskie Karty”	14 (14 mężczyzn)	42 (34 mężczyzn, 8 kobiet)	46 (43 mężczyzn, 3 kobiety)	32 (30 mężczyzn, 2 kobiety)
Liczba zatrzymanych osób stosujących przemoc domową	10 (10 mężczyzn)	24 (19 mężczyzn, 5 kobiet)	26 (24 mężczyzn, 2 kobiety)	27 (25 mężczyzn, 2 kobiety)
Osoby doprowadzone do pomieszczeń dla osób zatrzymanych po interwencji dotyczącej przemocy domowej	87 (78 mężczyzn, 9 kobiet)*			
Odnutowane interwencje dotyczące przemocy domowej	1 077 (287 w Łochowie, 790 na terenach wiejskich gminy)*			

*od 01 września 2021 r. do 30 września 2024 r.

Źródło: Urząd Miejski w Łochowie.

Wśród innych form pomocy osobom i rodzinom borykającym się z problemem przemocy domowej wymienić można poradnictwo – w tym najczęściej wykorzystywane poradnictwo psychologiczne czy kierowanie osób stosujących przemoc domową do programów korekcyjno-edukacyjnych.

Tabela 6 Inne formy wsparcia osób i rodzin borykającym się z problemem przemocy domowej w gminie Łochów w 2023 roku.

Forma pomocy	2023
Kierowanie wniosku o wgląd w sytuację opiekuńczo-wychowawczą dzieci do Sądu Rodzinnego	6 wniosków
Kierowanie osób do uzależnionych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	3 osoby
Kierowanie osób stosujących przemoc domową do programów korekcyjno-edukacyjnych	1 osoba
Kierowanie do skorzystania z konsultacji:	
- psychologicznej	25
- pedagogicznej	4
- prawnej	11
- medycznej	2
- socjalnej	5
- zawodowo-rodzinnej	0

Źródło: Urząd Miejski w Łochowie.

Warto pamiętać, że pewna część problemu przemocy domowej nie znajduje odzwierciedlenia w statystykach, gdyż część osób z nimi się borykających nie korzysta ze wsparcia, a problem bywa trudny do zauważenia na zewnątrz (zwłaszcza w przypadku przemocy psychicznej). Stąd istotnym elementem niniejszej diagnozy są wcześniej zaprezentowane wnioski z badania ankietowego, rozszerzające ogląd omawianego zagadnienia.

II.4 Zasoby instytucjonalne

Zasoby instytucjonalne na terenie gminy Łochów – podmioty świadczące pomoc w zapobieganiu i przeciwdziałaniu przemocy domowej to:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łochowie,
- Zespół Interdyscyplinarny w Łochowie,
- Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt Konsultacyjny – psycholog, psycholog dziecięcy, terapeuta uzależnień,
- Urząd Miejski w Łochowie,
- placówki oświatowe,
- placówki ochrony zdrowia,
- organizacje pozarządowe i kościelne.

Dodatkowo, należy wskazać na instytucje powiatowe, obejmujące swoim działaniem teren gminy Łochów, stanowiące wsparcie w realizacji działań wynikających z niniejszego Programu:

- Sąd Rejonowy w Węgrowie,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej (przy Sądzie Rejonowym),
- Prokuratura Rejonowa w Węgrowie;
- Komenda Powiatowa Policji w Węgrowie – Komisariat Policji w Łochowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgrowie.

Formy pomocy udzielanej w gminie Łochów osobom dotkniętym problemem przemocy i stosującym przemoc domową to:

- Informowanie o miejscach i instytucjach udzielających wsparcia osobom doznającym przemocy;
- Kierowanie do skorzystania z porad i konsultacji psychologicznych, terapeutycznych oraz prawnych;
- Objęcie dzieci i rodziców pomocą ze strony psychologa szkolnego;
- Podejmowanie rozmów interwencyjnych;
- Odbywanie systematycznych wizyt dzielnicowego oraz pracownika socjalnego w środowisku domowym;
- Informowanie o możliwości skorzystania z pomocy finansowej, bezpłatnych posiłkach w szkole i przedszkolach, paczki żywnościowe;
- Kierowanie wniosków o wgląd w sytuację opiekuńczo-wychowawczą dzieci do Sądu Rodzinnego;
- Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych problemem przemocy;

- Wskazywanie instytucji udzielających pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym oraz motywowanie do podjęcia terapii, udzielenie pomocy materialnej przez OPS;
- Skierowanie do MKRPA w celu zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego;
- Kierowanie spraw do Prokuratury;
- Podejmowanie współpracy z Sądem.

Rozdział III – Adresaci Programu

Adresatami Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 Gminy Łochów są:

- rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy domowej,
- osoby doznające przemocy domowej i osoby stosujące przemoc domową,
- społeczność lokalna,
- przedstawiciele instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.

Rozdział IV – Cel główny oraz cele strategiczne Programu

IV.1 Cel główny

Cel główny Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 Gminy Łochów to:

Zapobieganie zjawisku przemocy domowej w gminie Łochów oraz zapewnienie skutecznej ochrony i wsparcia osobom dotkniętym przemocą poprzez zintegrowane działania profilaktyczne, edukacyjne, interwencyjne oraz wspierające, realizowane we współpracy z lokalnymi instytucjami i społecznością

IV.2 Cele strategiczne Programu

Cele strategiczne określone w niniejszym Programie wynikają z przeprowadzonej diagnozy skali zjawiska problemu przemocy domowej, jak również stanowią swego rodzaju kontynuację dotychczas podejmowanych działań (z uwzględnieniem zmian oraz koniecznością pogłębienia realizowanych zadań).

Cel strategiczny 1.	
Wysoka świadomość, wiedza i wrażliwość społeczna odnośnie zjawiska przemocy	
Działania:	Wykonawca/koordynator:
<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie lokalnych wydarzeń lub udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych poświęconych przeciwdziałaniu przemocy domowej • dystrybucja materiałów edukacyjnych i informacyjnych na temat przemocy domowej zarówno w przestrzeni publicznej (np. plakaty, ulotki), jak i w internecie (np. publikacje na stronach internetowych gminy) • podejmowanie działań edukacyjnych w stosunku do dzieci i młodzieży odnośnie zdrowych metod radzenia sobie z emocjami, w tym z agresją • realizacja programów edukacyjnych promujących pozytywne relacje między uczniami, takich jak warsztaty 	Zespół Interdyscyplinarny Wsparcie/współpraca: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Urząd Miejski Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Policja placówki oświatowe podmioty kulturalne

<p>dotyczące empatii, współpracy oraz rozwiązywania konfliktów</p> <ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie kompetencji nauczycieli w zakresie diagnozowania i reakcji na sytuacje przemocowe • podnoszenie umiejętności wychowawczych rodzin poprzez spotkania, pogadanki, warsztaty, grupy wsparcia • budowanie oferty spędzania czasu wolnego, w tym dla dzieci i młodzieży, wolnej od zachowań agresywnych i używek 	<p>organizacje pozarządowe i religijne</p>
<p>Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)</p>	
<p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba uczestników działań edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży, nauczycieli, rodziców i ogółu mieszkańców • liczba uczestników oferty spędzania czasu wolnego • liczba rozpowszechnionych plakatów, ulotek i broszur • liczba zrealizowanych kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej 	

<p>Cel strategiczny 2.</p> <p>Efektywna pomoc osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy domowej</p>	
<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • praca Zespołu Interdyscyplinarnego • utworzenie i działalność Punktu konsultacyjnego • realizacja pracy socjalnej z rodzinami dotkniętymi zjawiskiem przemocy domowej • udzielanie wsparcia psychologicznego, prawnego, socjalnego i zawodowego • zapewnianie i zwiększanie dostępności poradnictwa psychologicznego i prawnego dla osób doznających przemocy domowej 	<p>Wykonawca/koordynator:</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>Wsparcie/współpraca:</p> <p>Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Urząd Miejski</p> <p>Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>

<ul style="list-style-type: none"> • upowszechnianie informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w problemie przemocy domowej • tworzenie grup samopomocowych • podejmowanie kroków prawnych na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa osób doznających przemocy domowej, w tym dzieci (zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, zatrzymania, środki zapobiegawcze) • udzielanie osobom doznającym przemocy pomocy medycznej i dokumentacja doznanych urazów • zapewnianie schronienia osobom doznającym przemocy • aktywna reakcja na objawy występowania zjawiska przemocy domowej w rodzinach, w których są dzieci i młodzież w placówkach oświatowych • udzielanie wsparcia psychologicznego dzieciom i młodzieży dotkniętym problemem przemocy 	<p>Policja</p> <p>placówki oświatowe</p> <p>placówki ochrony zdrowia</p> <p>organizacje pozarządowe i religijne</p> <p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</p>
<p>Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)</p>	
<p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” • liczba osób, którym udzielono wsparcia psychologicznego, prawnego, socjalnego i zawodowego w związku z problemem przemocy domowej • liczba utworzonych Punktów konsultacyjnych • liczba osób, które uzyskały wsparcie w Punkcie konsultacyjnym • liczba utworzonych grup samopomocowych 	

Cel strategiczny 3.	
Skuteczne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową	
<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań interwencyjnych w odpowiedzi na przypadki przemocy domowej • kierowanie osób stosujących przemoc do programów psychologiczno-terapeutycznych • realizacja działań na rzecz zastosowania u osób doznających przemocy obowiązku leczenia odwykowego • udzielanie wsparcia psychologicznego, prawnego, socjalnego i zawodowego • podnoszenie świadomości osób stosujących przemoc domową w zakresie negatywnych konsekwencji prawnych, społecznych oraz zdrowotnych jej stosowania 	<p>Wykonawca/koordynator:</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>Wsparcie/współpraca:</p> <p>Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Urząd Miejski</p> <p>Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Policja</p> <p>organizacje pozarządowe i religijne</p> <p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</p>
Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)	
<p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób stosujących przemoc domową • liczba osób skierowanych do programów psychologiczno-terapeutycznych 	

Cel strategiczny 4.	
Wysoka jakość pracy i kompetencje kadr realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy	
<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczestnictwo kadr realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w szkoleniach i warsztatach podnoszących ich kompetencje • współpraca międzyinstytucjonalna w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej • usprawnienie i przyspieszenie przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem przemocy domowej • wspieranie inicjatyw społecznych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej • dostosowanie istniejącej bazy lokalowej do możliwości pobytu całodobowego osób doznających przemocy domowej • zapewnienie wsparcia psychologicznego dla osób pracujących z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy domowej 	<p>Wykonawca/koordynator:</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>Wsparcie/współpraca:</p> <p>Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Urząd Miejski</p> <p>Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Policja</p> <p>placówki oświatowe</p> <p>placówki ochrony zdrowia</p> <p>organizacje pozarządowe i religijne</p>
Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)	
<p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba szkoleń dotyczących przemocy domowej, w których uczestniczyli przedstawiciele kadr realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy 	

Cel strategiczny 5.	
Monitoring i diagnoza sytuacji rodzin zagrożonych przemocą	
<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • monitorowanie sytuacji rodzin, w których występuje przemoc domowa • identyfikacja i monitorowanie rodzin, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy domowej • śledzenie sytuacji rodzin po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” • stała diagnoza oraz analiza problemu przemocy domowej na obszarze gminy • monitorowanie środowisk narażonych na ryzyko występowania przemocy domowej 	<p>Wykonawca/koordynator:</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>Wsparcie/współpraca:</p> <p>Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Urząd Miejski</p> <p>Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Policja</p> <p>placówki oświatowe</p> <p>placówki ochrony zdrowia</p> <p>organizacje pozarządowe i religijne</p>
Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)	
<p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin, w których ustała przemoc domowa w wyniku procedury „Niebieskie Karty” 	

Rozdział V – Zespół Interdyscyplinarny

V.1 Wprowadzenie

Wspomniana już nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z 2023 r., w znaczący sposób rozszerzyła i zmodyfikowała działalność Zespołów Interdyscyplinarnych. W art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (dalej w niniejszym Rozdziale: ustawa) wprowadzono szereg szczegółowych rozwiązań dotyczących funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych. Dodatkowo, art. 16 ustawy nowelizującej nakazuje rozwiązanie dotychczasowych Zespołów i powołanie nowych (zgodnie z nowymi zasadami). W konsekwencji, konieczne jest przedstawienie zasad powoływania i funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego (w tym również grup diagnostyczno-pomocowych).

V.2 Powoływanie i skład Zespołu Interdyscyplinarnego

Art. 9a ust. 1 ustawy wskazuje wprost, że „*gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym*”. Kolejno, w ust. 2 wskazano, że Zespół Interdyscyplinarny powoływany jest przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

1. jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
2. gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
3. Policji;
4. oświaty;
5. ochrony zdrowia;
6. organizacji pozarządowych.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi. Dodatkowo, w skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową.

W skład Zespołu mogą wchodzić również prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone powyżej, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Rada Gminy określa, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na pierwszym posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego członkowie Zespołu powołują ze swojego grona Przewodniczącego. Zespół wybiera również Zastępcę Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, który wykonuje obowiązki powierzone mu przez Przewodniczącego Zespołu i zastępuje go w czasie nieobecności.

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w szczególności:

1. kieruje pracami Zespołu Interdyscyplinarnego;
2. organizuje pracę Zespołu Interdyscyplinarnego;
3. reprezentuje Zespół Interdyscyplinarny na zewnątrz.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie 12 miesięcy od dnia ich powołania w skład Zespołu przechodzą obowiązkowe szkolenie, realizowane przez samorząd województwa (zadanie własne samorządu województwa, zgodnie z art. 6 ust. 6 pkt 4 ustawy).

V.3 Funkcjonowanie i działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

Pierwsze posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego zwołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Kolejne posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego są już zwoływane przez Przewodniczącego.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. O terminie posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego jego członkowie są informowani z 7-dniowym wyprzedzeniem.

Udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego jest obowiązkowy. Członek Zespołu Interdyscyplinarnego, który nie może uczestniczyć w posiedzeniu Zespołu, informuje Przewodniczącego Zespołu o przyczynach swojej nieobecności w terminie co najmniej dwóch dni roboczych przed zaplanowanym posiedzeniem tegoż Zespołu. Jednakże, niedotrzymanie tego terminu może być usprawiedliwione szczególnymi okolicznościami, w tym obłązną chorobą członka Zespołu Interdyscyplinarnego lub innym zdarzeniem losowym.

W przypadku co najmniej trzykrotnej nieusprawiedliwionej nieobecności członka Zespołu na posiedzeniu Przewodniczący informuje podmiot, który ten członek reprezentuje, o jego nieobecności (na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną).

Zgodnie z art. 9a ust. 7c ustawy „w uzasadnionych przypadkach zespół interdyscyplinarny realizuje działania, o których mowa w art. 9b ust. 1 i 2, za pomocą

środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną”.

Zespół Interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki swojego funkcjonowania, jak również tryb oraz sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego (a także grup diagnostyczno-pomocowych) wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu. Porozumienia te określają w szczególności sposób i formę wymiany informacji, a także kwestie dotyczące uczestnictwa członków grup diagnostyczno-pomocowych w posiedzeniach i pracach tych grup.

Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zagadnienia związane z przetwarzaniem danych osobowych przez Zespół Interdyscyplinarny bądź grupy diagnostyczno-pomocowe, określa art. 9c ustawy (szczególnie do zachowania poufności wszelkich informacji i danych, które uzyskali przy realizacji powierzonych zadań – ust. 2, jak również złożenia stosownego oświadczenia – ust. 3).

V.4 Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego

Zgodnie z art. 9b ust. 1 ustawy, Zespół realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. W ust. 2 tego przepisu, wskazano, że do zadań Zespołu należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu, w szczególności przez:

1. diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
2. inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
3. inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
4. opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;

5. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
6. powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
7. monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
8. przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 ustawy, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a ustawy – tzn. przekazanie dokumentacji, w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”;
9. kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
10. składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.

Jeżeli osobą stosującą przemoc domową jest funkcjonariusz Policji bądź żołnierz Żandarmerii Wojskowej, Zespół Interdyscyplinarny informuje odpowiednio: komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Policji bądź komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, o złożeniu zawiadomienia, o którym mowa w pkt 10.

Procedura „Niebieskie Karty” realizowana jest zgodnie z regulacjami określonymi w art. 9d, 9e, 9f oraz 9h ustawy oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

V.5 Grupy diagnostyczno-pomocowe

Grupy diagnostyczno-pomocowe są podmiotami, które zastąpiły dotychczasowe grupy robocze. Zgodnie z art. 9a ust. 10, grupę diagnostyczno-pomocową powołuje Zespół Interdyscyplinarny w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej.

Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupę diagnostyczno-pomocową niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej. Prace w ramach grup diagnostyczno-pomocowych są prowadzone w zależności od potrzeb wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi obowiązkowo:

1. pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;

2. funkcjonariusz Policji.

W sprawach osób stosujących przemoc domową, pozostających pod dozorem lub nadzorem kuratora sądowego, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także zawodowy kurator sądowy lub wskazany przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej społeczny kurator sądowy.

Dodatkowo, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić:

- pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- asystent rodziny;
- nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego;
- osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny;
- przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
- pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.

W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza gdy udział żołnierza Żandarmerii Wojskowej nie jest możliwy, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej może wchodzić inna osoba wskazana przez przełożonego osoby stosującej przemoc domową lub jej przełożony.

Poszerzenie składu grupy diagnostyczno-pomocowej o dodatkowe osoby, następuje na wniosek obowiązkowych członków tej grupy (pracownik socjalny, funkcjonariusz Policji bądź żołnierz ŻW).

Członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej są obowiązani podnosić swoje kompetencje poprzez uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez samorząd województwa, w szczególności w zakresie pracy z osobą doznającą przemocy domowej oraz osobą stosującą przemoc domową.

Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

1. dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;

2. realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
3. zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
4. realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
5. występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
6. występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
7. monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
8. zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
9. dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
  - a. uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
  - b. wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
10. informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Wnioski grupy diagnostyczno-pomocowej, o których mowa w pkt 5 i 6, są dla Zespołu Interdyscyplinarnego wiążące.

Do zadań pracownika socjalnego powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności praca z osobą doznającą przemocy domowej i opracowanie indywidualnego planu pomocy, zgodnie z jej uzasadnionymi potrzebami.

Z kolei do zadań funkcjonariusza Policji powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności praca z osobą stosującą przemoc domową.

W przypadku niepotwierdzenia informacji o stosowaniu przemocy domowej grupa diagnostyczno-pomocowa odstępuje od dalszych działań, co jest dokumentowane w formie pisemnej i elektronicznej.

V.6 Skierowanie osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programach pomocowych

Jednym z uprawnień grup diagnostyczno-pomocowych jest występowanie do Zespołu Interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową (art. 9b ust. 8 pkt 5, które to wnioski, zgodnie z ust. 4 tegoż przepisu są dla Zespołu Interdyscyplinarnego wiążące).

Po rozpatrzeniu wskazanego wniosku, Zespół Interdyscyplinarny:

1. informuje osobę stosującą przemoc domową o skierowaniu jej do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
2. informuje osobę stosującą przemoc domową o podmiocie, który realizuje program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową lub program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową;
3. zobowiązuje osobę stosującą przemoc domową do zgłoszenia się, w terminie 30 dni od dnia doręczenia skierowania, do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
4. poucza osobę stosującą przemoc domową o obowiązku niezwłocznego dostarczenia grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczeń (o których mowa w art. 4 ust. 6 pkt 2 i 4 ustawy);
5. poucza osobę stosującą przemoc domową, że w przypadku nieusprawiedliwionego niewykonywania przez nią obowiązków określonych w art. 4 ust. 6 ustawy, w tym niedostarczenia zaświadczeń (o których mowa art. 4 ust. 6 pkt 2 i 4 ustawy), zostanie złożone zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
6. zawiadamia właściwego starostę o skierowaniu osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową oraz występuje z wnioskiem o przekazanie danych dotyczących terminów realizacji tych programów;
7. zawiadamia grupę diagnostyczno-pomocową o skierowaniu osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.

Grupa diagnostyczno-pomocowa po upływie terminu określonego w ww. pkt 3 (tj. 30 dni) wzywa dwukrotnie, w odstępach maksymalnie 30-dniowych, osobę stosującą przemoc domową do przedstawienia zaświadczenia o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy .

W przypadku niedostarczenia grupie diagnostyczno-pomocowej wskazanego zaświadczenia w terminie 90 dni od dnia doręczenia skierowania (o którym mowa w ww. pkt 3), albo niedostarczenia zaświadczenia, o ukończeniu stosownego programu korekcyjno-edukacyjnego bądź psychologiczno-terapeutycznego w terminie 30 dni od dnia ukończenia programu, grupa diagnostyczno-pomocowa niezwłocznie występuje do zespołu interdyscyplinarnego o złożenie zawiadomienia, o którym mowa w ww. pkt 5 (tj. zawiadomienia o popełnieniu wykroczenia).

Rozdział VI – Realizacja Programu i finansowanie

Sprawne funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej zakłada przede wszystkim koordynację i spójność działań, w tym sprawny i płynny przepływ informacji między partnerami – jednostkami pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, instytucjami oświaty, kultury, sportu, organizacjami pozarządowymi i innymi zajmującymi się przemocą domową.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest zatem uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzeniu systemu umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy, by sama stawała się niezależna, wydolna i zaradna.

Przy opracowaniu Programu dokonano wszechstronnej oceny zewnętrznych i wewnętrznych czynników określających kondycję bieżącą i potencjał rozwojowy, określając skalę problemu przez informacje wynikające m.in. z Diagnozy Problemów Społecznych.

Wobec powyższego, mając również na uwadze treść art. 9a ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, niniejszy Program będzie realizowany, a także zarządzany, przez Zespół Interdyscyplinarny (Rozdział V). Trzeba jednak zaznaczyć, że wskazany przepis (art. 9a ust. 1), stanowi iż to gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym. W konsekwencji należy podkreślić konieczność ścisłej i skoordynowanej współpracy między wszystkimi jednostkami gminy, które mogą udzielić wsparcia Zespołowi Interdyscyplinarnemu – przede wszystkim podmioty wskazane jako zasoby instytucjonalne gminy (Rozdział II.4).

Program realizowany będzie w okresie od 1 stycznia 2025 roku do 31 grudnia 2030 roku.

Źródłem finansowania zadań zawartych w niniejszym Programie są środki własne gminy Łochów oraz środki z budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację programu. Wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych mogą być również przeznaczane na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej (w rodzinach z problemem alkoholowym).

Rozdział VII – Prognoza zmian

W związku z przedstawionym celem głównym, a także celami szczegółowymi, zakłada się, iż realizacja Programu w latach 2025-2030 przyczyni się do:

- ograniczenia skali zjawiska przemocy domowej;
- poszerzenia wiedzy społeczności lokalnej na temat przyczyn, skutków oraz charakteru przemocy domowej;
- udoskonalenia systemu wsparcia skierowanego do osób i rodzin dotkniętych przemocą domową
- zapewnienia skutecznych narzędzi ochrony dla osób zagrożonych przemocą domową;
- zwiększenia świadomości społecznej na temat dostępnych form pomocy w przypadkach przemocy domowej;
- wzmocnienia współpracy pomiędzy społecznością lokalną a instytucjami publicznymi w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
- wypracowania efektywnego modelu pomocy dla osób i rodzin doświadczających przemocy domowej.

Rozdział VIII – Monitoring i ewaluacja

Niniejszy Program będzie realizowany i monitorowany przez Zespół Interdyscyplinarny. Monitorowanie odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość, która dotyczyć będzie danych uzyskanych na koniec każdego roku realizacji Programu, tj.:

- instytucji pomagających osobom doznającym przemocy domowej,
- form udzielanej pomocy osobom doznającym przemocy domowej,
- form działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc domową.

Wskaźnikami ewaluacji będą:

- liczba interwencji domowych z powodu przemocy domowej;
- liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej;
- liczba osób stosujących przemoc domową;
- liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”;
- pozostałe wskaźniki określone w ramach opisywanych działań;
- dane dotyczące odbioru zajęć, form pomocy, zmian postaw, zebrane przez wykonawców zadań.

Ewaluacja pozwoli na dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w gminie, a także zwiększenie dostępności działań pomocowych i interwencyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ewaluację Programu prowadzić będzie także Zespół Interdyscyplinarny, we współpracy ze wszystkimi instytucjami realizującymi Program. Zespół Interdyscyplinarny przedłoży Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedzający.

Zakończenie

Przemoc domowa nie powinna nigdy mieć miejsca, a rodzina powinna zapewniać bezpieczeństwo i warunki sprzyjające harmonijnemu rozwojowi wszystkim jej członkom. Jednocześnie odnosi się do tego faktu również polskie prawo, uznając przemoc domową za przestępstwo. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych drugiego człowieka, powodować jego bólu i cierpienia. W sposób szczególny to sformułowanie odnosi się do osób bliskich (członków rodziny). Mając świadomość faktu, że zapewne przemoc domowa nigdy całkowicie nie zniknie, należy podejmować systematyczne i skoordynowane działania mające na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Opracowany Program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej pozwoli na dążenie do osiągnięcia tegoż celu.

Osiągnięcie zawartych w Programie celów strategicznych możliwe będzie przy dobrej i sprawnej współpracy jednostek podmiotów działających na rzecz osób i rodzin zagrożonych/dotkniętych przemocą.

Niniejszy Program nie jest dokumentem zamkniętym, i jako taki może podlegać przyszłym modyfikacjom, w zależności od pojawiających się nowych danych, potrzeb i możliwości.

Spis tabel

Tabela 1 Liczba ludności w gminie Łochów w podziale na płeć w latach 2021-2023	7
Tabela 2 Dane na temat procedury „Niebieskie Karty” w gminie Łochów w latach 2021-2023	11
Tabela 3 Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” z podziałem na podmiot wszczynający w gminie Łochów w latach 2022-2023	12
Tabela 4 Liczba rodzin, w których wystąpiły poszczególne formy przemocy domowej w gminie Łochów w latach 2021-2023.....	12
Tabela 5 Dane na temat działalności Policji w obszarze przemocy domowej w gminie Łochów w latach 2021-2023	13
Tabela 6 Inne formy wsparcia osób i rodzin borykającym się z problemem przemocy domowej w gminie Łochów w 2023 roku.	14